

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ A. R. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY

published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išleista ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Zujus

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Raštas (straipsniai ir korespondencijos) redaguojama tolau, kaip smulkiau. Nespausdintus raštus grąžina tik patalpa, suteikiama prašant.

"KOVOJE, MES NE VIENI"

J. Kajecko, Lietuvos Charge d'Affaires a. i. kalba pasakytą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo bankete, Hotel Statler, New Yorke, 1958 metų rugpiučio mėn. 31 d.

(Pabaiga)

Tačiau, niekas taip nediskredituoja Sovietų Sąjungos pretenzijų įkorporuoti Lietuvą, kaip jos susauktojo Liaudies Seimo deklaracija, kuriuo žodis žodniu pasakyta: "Dabar, laudais, galinuosios Raudonosios Armijos padedama..."

dos, tai buvo Lord Derby. Tai buvo didelis smūgis. Mirusio vado pavarduojuos įvertindamas padėti, įsakė mirusio vado širdį išskosti ir ją su savim į žygių pasiėmė. Kovos lemiamu metu, kai jo kariai pradėjo svyruoti ir grėsti palaimėjimas, jis sviedė mylimo vado širdį į priešų gretas. Puolė dvasioje kariai, kaip liūtai šokė savo vado širdį iš priešų vaduoti. Ir išvadavo ir kovą laimėjo.

O Lietuva? Ji šventovė ne vienos pamiltos širdies. Ji didysis pantonas mūsų kunigaikščiu, proteviu, tėvu, broliu, seseriu, skaitlingu sukilimų auku ir paskutinių laikų šventųjų kankinių širdžių. Ten ne tik prakaitu mūsų aplaistytą žemę, ten ji primirksi nekaltųjų tautiečių kraują bei ašaromis. Tai, šventoji Lietuvos žemė ir jos brangūs kapai vadavimo reikalingi. Jei taip, tai reikalinga ir darbo. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės darbo šiandien pradžia. Aš ją sveikinu, kaip aštuntą tautą. Aš linkiu jai sėkmės.

Kovoje mes ne vieni. Su mumis laisvasis pasaulis. Su mumis šio garbingo krašto vyriausybė ir žmonės. JAV-jos ne tik Lietuvos užgrobumo nepripažino, bet tą nusistatymą skaitlingais atvejais pakartotinai pabrėžė. Šie metai taisyti pareiškimais ypatingai skaitlingi. Todėl, mes negalime praleisti šią didelę ir reikšmingą tautą dekingai ir iškilmingai savo dėkingumą už tai nepakartojamą. Aš esu tikras, kad tai atitinka ir jūsų norą.

Mes dėkingi pirmon eilėn JAV-ju Prezidentui, Põnui Eisenhower. Mes dėkingi Valstybės Sekretoriui p. Dulles, bei jo pirmtakams už stiprų Lietuvos bylos per eilę metų parėmimą. Mes dėkingi JAV-ju senatoriams bei kongresmenams už jų šaunius ir skaitlingus įvairiom progom pareiškimus. Mes ypatingai dėkingi garbingam senatoriui, Prescott Bush, malonėjusiam asmeniškai, savo atsilankymu, pagerbti ir paremti lietuvių tautos aspiracijas. Mes dėkingi skaitlingiems gubernatoriams bei miestų majorams už šaunias įvairiom progom proklamacijas. Mes bendrai dėkingi žmonėms to Krašto, kuri simbolizuoja

Čia, vakaruos, jūsų plaunamoj pakrantėj... Galinga moteris; jos rankoje žaidrus žibintas. Kuriam per kūno žaibus įrakintais, ją vadina Tremtinij motina. Iš jos iškelta žibintuovo Kvietimas vargšams spindinti... "Laikykit sau seni kraštai, kibūčiai apredytus!" Ji šaukia. Duokit man akurdūvius, be viltnis ir be turty, Ir sukankintuobedalius bei iš namų išvytus, Kuris vien akurdūnias tyliai ir jaučia būv kartų. Atsūkiat man šia belalovius ir audrū išblaikytus, Ai žmonės kolia šibinta laisvės prigvartų."

(Ema Lazarus, The New Colossus. Vertė Nadas Rastėnis.)

Washington.—Kongreso patarėjai atsiūkia, kad Sovietų Rusija iki 1960 m. turės galingus atominę jėgą varomus povandeninius laisvus apginkluotus atominėmis raketom. Jie sako, kad JAV reikia nenuostoti toliau dirbti atominį ginklą tobulinti, nes ruskiai neriasi iš kailio ir nori užbėgti už akių visose srityse (B. Br.).

CHICAGO.—Pereitį savaitę įvykusi Amerikos Legiono konvencija naujuoju komandierium išrinko antrojo pasaulinio karo veteraną adv. Preston J. Moore iš Stillwater, Oklahoma. Savo kalboje Preston pareiškė, kad U. S. turi imtis iniciatyvos vadovauti laisvojo pasaulio kovojai prieš komunizmą.

RAUDONŲJŲ GRIAUNAMASIS DARBAS

PRANYS ALSENAS, Kanada

Ką laisvojo pasaulio žmonės stato, tą raudonieji griauia. Jų tikslas—visą laiką būti griovikų roliše. Ir taip per keturiasdešimt metų, t. y. nuo komunistinės diktatūros įsigalėjimo Rusijoje. Per tą savo griaujamą darbą, per melus, per klaidas, apgaulės ir žudynes—jie daug ligi šiol laimėjo, daug kraštų ir daug žmonių pavergė. Tai jų plėtimosi metodas, nes kitokiomis priemonėmis ir kultūringais būdais—jie nieko negalėtų padaryti.

Demokratiniai ir kultūringi kraštai—to niekad negalėtų padaryti, ką padaro raudonieji, nes tai jiems būtų gėda. Juk kultūringam ir sąžiningam žmogui gėda atrodyti, kaip gi sakys, jog čia yra balta, jog ištikrųjų, juoda, arba atvirkščiai. O raudonieji—tai dar. Arba kaip gi meluosi ar klaidingai šantažuosi žmogų—juk tai begaliniai nemoralu. O raudoniešius viskas galima.

Štai, Toronto dienraščiui "The Globe and Mail" bendradarbis, Vernon McKenzie iš V. Vokietijos laikinosios sostinės, Bonnos, praneša kokius nekvarius metodus raudonieji naudoja, kad tik sutrukdytų Vakarų Vokietijos apsiginklavimą ir jos militarinį atsistatymą.

Minimas laikraštiniukas rašo, jog štai, pasibeldžia V. Vokietijoje į vienus namus uniformuotais karininkais, kapitono laipsnyje, mandagiai pasisveikina su duris atidariusia šeimininke, kurios sūnus kariuomenėje ir turia noris bei liūdina žinią pranešti (tai atsitikė Hannoverėje). Esa, jis labai apgailestaujęs padėti, tačiau su širdgėla turis pranešti, kad jos sūnus, tarnavęs kariuomenėje, tragiškai žuvęs eismo nelaimėje. Moteris, išgirdusi tokią baisią žinią, nuolpsta ir išvežama į ligoninę.

Deja, šioji visa scena—netikra. Tai bolševikų agentų darbas. Vaidinęs kapitonas—raudonosios propagandistas ir šantažuotojas. Jų tikslas—palaužti V. Vokietijos moralę kaip namuose likusiųjų, taip ir naujosios V. Vokietijos armijos tarnaujančių žmonių.

Minimos moteris išleis sūnus būvo gyvas ir sveikas. Jis neteko susidurti jokio eismo nelaimėje. Tai paaiškėjo greitai po inscenizotojo įvykio.

Jo sesuo telefonavusi į dalinį, norėdama patirti amulkmenų apie įvykusią "tragediją". Tačiau dalinyje ne tik buvo pasakyta, jog jokios nelaimės nėra buvusios, bet prie telefono buvo pašauktas ir "mirusis" kareivis. Sužinojęs tai motina, kuri iš ligoninės buvo grąžinta, ir vėl apalpo—iš džiaugsmo.

Matome, kokias neįvairias kombinacijas daro raudonieji, kad tik laisviesiems pakentkti, kad tik juos suterorizuoti ir tt. Paminėtasis—tai tik vienas iš tūkstančių, nesvarių raudonųjų darbų, darbelių, jų propagandos ir teroro srityje. Kadangi raudonieji vokiečių ginkluotųjų pajėgų, bijo, tarytum vėlinas švėtos vandens, tai jie dabartinį metu visą savo galingąją propagandos mašiną ir yra nukreipę prieš V. Vokietijos armijos atkūrimą. Rytinė Vokietijoje, raudonųjų valdomoj, su dideliu intensyvumu, esą, ruošiami įvairūs agentai ir propagandistai, spausdinamos knygos ir brošiūros, rašomi suklastoti laišukai ir įvairūs propagandiniai lapeliai V. Vokietijos kariams ir jų šeimų nariams.

Esa, jie visokiais būdais apeliuoja į "taiką mylinčius" žmones, kad jie priešintų įvairioms apsiginklavimo formoms, kad boikotuotų stojimą į kariuomenę ir tt. Gi pas juos—visoj Sovietų Sąjungoje ir jos sateliutuose—apsiginkluota iki dantų ir dar ginkluojamasi.

Nors V. Vokietijoje komunistų partija yra uždrausta, tačiau ir tenai gyvena komunistai ir komunistuojantieji, beveik joje rindami. Esa, yra parašę tūkstančius asmeninių laišukų V. Vokietijos kariuomenėje ("Bundeswehr") tarnaujančių karių motinoms, žmonoms, mylimosioms. Tuose laišukuose—yra buvę itin daug šlykščios raudonųjų moralės pavyzdžių. Pav., rašoma laiške žmonai apie tarnaujantį kariuomenėje vyrą. Nurodomi visokie išgalvoti atsitikimai, vyro "meilė" su kita moterimi ir tt.

Tomis, kol egzistuoja pasaulyje komunistai—nebus šioje žemėje ramybės niekur ir niekam, nes raudonieji—taip vėlinos kėkos sėjėjai visur ir visada. Reikia nanyti, jog pasaulio istorija nežinojo ir nežinos kito tokio klaidingio ir baisaus režimo—kaip komunistinis.

KANKINIŲ SVEIKINIMAS PLB VYRIAUSIAI VALDYBAI

Neseniai baigėsi didingas PL Bendruomenės seimas, įvykęs New Yorke. Ten dalyvavo eilė ir mes—kankiniai dėl lietuviybės.

Nuvykom į New Yorką dvasios kelias, vilties sparnais nukridom. Mes priėmė šiltai, apie mus šen ten užsiminė. Toli mes esame: Sibire, Lietuvoje, Lenkijoje ir balsas mūsų nestiprus, reikavimais nedidelis. Per BALFO aktyvistus ir kankinius Bendruomenės rinktus pilnateisius seimo atstovus mes kalbėjome ir seimo. Ką Seime jautėm ir matėm MES, kankiniai dėl tikrovės ir lietuviybės, norim parašyti į savo, lietuvišką laisvą laikraštį.

Seimo kulkamas Pirmiausiai krito mums į akis perdėtas seimo kulkamas. Lyg raudonas siūlas driekėsi seime baimė ne užkliudyti ALTO. BALFO, kitų veiksmų. Rūpinatės tik lietuviybės išlaikymu. Tiesa, buvo kalbama apie Tėvynės išlaivėjimą, buvom minimi ir mes, Lietuvos kankiniai, tačiau labai nedrąsiai. Tarsi yra kokie specialistai tiems darbams ir ten nieko nei pridėti nei pačarti, nei padėti negalima.

Veikaniai kalbėjo Buvome mes ir VLIKO priėmimo seimo atstovams. Ten susirinko visa mūsų viltis: Lietuvių Atstovybė, VLIKO vadovybė, BALFO direktoriai; ALTO pirmininkas Leonardas Simutis ten aiškiai sakė, kad visiems, kankiniams, laisvės niekas neatneš ant sidabrinės lėkštelės. Tėn pat p. Simutis sakė, kad tik BALFas atsitys mums vaistų ir rūbų pakelė. O mes visad manėm, kad visa Lietuvių Bendruomenė tai padaro ir toliau darys.

Giminės mums padeda Daugelis iš mūsų turi giminę, pažįstamą turtingesnėse laisvės šalyse, ypač laimingai yra tie, kurių artimieji yra JAV. Daug didelių mūsų kankinių da-

ti tai daro tiesioginiai, kiti per BALFO. Mums visvien, kad tik gautume, kad tik matytume ir jautume, jog nesam pamiršti. Bendruomenės seime, skyriuose ir vadovybėje esama sudėję daug vilčių. Juk jei skatinatė dirbt dėj lietuviybės, neužmiršit dirbusiųjų ir nukentėjusiųjų.

Reikia išlaikyti lietuviybę, bet... Skatinkite, raginkite, judinkite, kad lietuvis išliktų tuo, kuo jis yra gimęs. Bet, o broliai lietuviai, neužmirškite, kad mes esame tos lietuviybės aukos, skelietai, luoi ir palaūžti. Tik dėl laisvės troškimo, dėl tikėjimo į Dievą, esame viską praradę, sveikatos netekę ir niekur, o niekur neįsikūrę. Stumdome mus po šaltus kraštus, iš vienos vergijos į kitą, iš kalėjimo į kalėjimą, kol dažnai svečia šalis priglaus plikų mūsų kaulus.

Taigi, neužmirškite mūsų, kol dar esame gyvi, kol mūsų balsą galite išgirsti. Reikia dirbti dėl lietuviybės visur ir visada, bet mes manome, kad reikia ir dirbusiems bei nukentėjusiems dėl jos padėti, nenuaktyti jų, nepavesti vien tik balfinukų žiniai, nes jų nedaug, jie pavargę, nebeįstengia. O mūsų kancija didelė ir skausmai begaliniai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė mums tėra tik viena iš didžiųjų raidžių lietuviškoji šima.

Sveikiname naują valdybą Seimo metu per BALFO reikala vedėją sveikinimo seime. Šiltai priėmė mūsų sveikinimą karštaiš plojimais. Ačiū seimo atstovams. Dabar mes sveikiname Vyriausiąją Vadovybę. Jūs esate mūsų akys ir ausys. Jus rikuokite mūsų pagalbai geras, duosnias rankas.

Kadaisiai, atsimeinat, pirmo derliaus grūdą tėvai sėdavo į špirolę, ubagyną. Šiandien mums nepalyginamai sunkiau negu anais, sėdėjusiems prie bažnyčios durų. Buvo gelbstimi padėgeliai, bet jiems po gaisro dar likdavo nudėgę pamatai, žemės kapylėlis. Mums nieko neliko. Raudonysis gaisras baisesnis už baltą liepsnelę. Jūs žinote: su blizgu durtuvai, nuskaubėjo šūviai, klupo vyrai ir klioniuose, o mes išvarė iš namų keliais ir keliais. Grįžti nevalia, nes ten jau svetimi žmonės, svetimi veidai.

Sveikiname Jus iš visos širdies. Ašaromis rašome Jums laiškus per BALFO centrą, šimtus tūkstančių gražiausių atsidūsimų siunčiame. Jūs, Vyriausioji Bendruomenės Vadovybė, sunkiuose nepaliukite mūsų vienu, nepalikite tik saujelėi entuziazmą. Judinkite, skatinkite visus. Kadaise savanori prisegdavo Vyties kryžius, davė sklypus žemės. Jūs, tik Jūs, mieloji Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, galite gelbėti mus kankinius būtiniausiai dalykais. O užmerkdami akis Amžinybei nesiskundime, kad veltai kovojom ir žuovome dėl Tėvynės ir mirėm. Kad jūs laisvi gyventumet.

Gerai dirbti, kovoti dėl Tėvynės, bet lengva kentėti tik tada, kai žinai, jog nesi užmiršęs, kad yra širdžių ir vilčių vienybė: mūsų brangioji Tėvynė Lietuva. Lietuvos Kankiniai P. S. Parašas ir sveikinimas yra autentiskais todėl, kad jis surašytas iš tūkstančių kankinių laišukų, perskaitytų BALFO centru, prieš atvykstant į PLB seimą. K. J. L.

Chicago.—Darbo Dieną, rugsėjo 1. Bučio daržė, įvyko dienraščiui "Draugo" piknikas, kuriame dalyvavo tūkstančiai žmonių. Piknike skambėjo dainos, muzika, buvo žaidimų, šokių ir kitokių įvairių. Džiugu, kad katalikiška spauda turi tiek rėmėjų (B. Br.).

Liūdesys Liūdesys atėjo pas mane, kaip vėjas naktį. Prie aplėsto bokšto, stovinio tarp vienišų laukų. Ir įsijautė aš mano siela plėšyt, plakti Tartum seną vėliavą, nublukusią ir be ženklų.

Džiaugsmo paukščiai, bokštą atsitiktinai priklydę, Piko vėjo išbaidyti vėl pakilo į erves. Kur anapus patirties likimo žvaigždės žydi, Spindintų vainiklapiais taures papuošę auksines.

Jei sugrįžtų jie į mano liūdną bokštą vėl kada Nešdami visatos paslaptį kaip liksena žinia.— Ryto vėjai suplazdėtų sielos vėliava...

Zmonės džiaugtų ja, keliaudami per lygumas plačias, Jos ženkus, spalvas ir gilį prasmę įsiminę, Jie išmoktų nugalėti liūdesį ir neviltes kačėias. Vytautas Mačernis

AMERIKOS PUBLIKA IR PRIVAČIOS MOKYKLOS

Nei viena vieša elementarinė ir vidurinė mokykla Amerikoje nėra kontroliuojama ir subsidiuojama federalinės valdžios. Amerikoje viešas mokyklas yra palaikomas paskirų valstybių, apylinkių ir vietinių mokesčių; mokyklos yra kontroliuojamos paskirų valstybių per paskirtas ar išrinktas mokyklų valdybas.

Federalinės valdžios paskirti mokykloms fondai paskroms valstybėms sudaro tik mažą visą naudojamų mokykloms tikslams fondų nuosimti. Amerikos Švietimo Istaiga yra federalinė agentūra, kuri ormiausia rūpinasi moksliniais tyrimais ir švietimu, tačiau nekontroliuoja viešų mokyklų sistemą.

Privačios mokyklos turi atitikti tam tikriems standartams, nustatytiems valstybės švietimo valdybos, o kitais klausimais tvarkosi pagal savo išgales. Jos negauna jokių fondų iš valstybės ir išsilaiko grynai iš mokesčių už mokslą, iš specialių fondų ir iš savo sponsoruojamų agentūrų.

Pagal Amerikos Švietimo Istaigos davinis veikia 123,763 viešos pradinės mokyklos su maždaug 26,177,000 mokinių ir 25,637 viešos vidurinės mokyklos su 7,447,000 mokinių. Ties patys šaltiniai skelbia, kad yra 15,000 privačių pradžios ir vidurinių mokyklų ir jas lanko

penki su puse milijono vaikų, apytiksliai 16 procentu visų vaikų, lankančių pradžios ir vidurines mokyklas Amerikoje.

Amerikoje yra 1890 aukštesnės mokyklos su daugiau kaip 3 milijonais studentų; 654 kolegijos ir universitetai yra vieši, t. y. išlaikomi valstybių ar miestų, su 1,780,000 studentų. Privačių kolegijų ir universitetų skaičius siekia 1,236 ir turi 1,283,000 studentus.

Viešos pradžios ir vidurinės mokyklos yra koedukacinės, t. y. jose mokomi berniukai ir mergaitės drauge, ir mokslas pastarajai veltui visiems vaikams. Valstybių ir miestų universitetai ir kolegijos taip pat yra atdaros mokslui veltui kvalifikuotiems studentams ir iš jų yra imamas tik registracijos mokeskis. Švietimas yra priverstinis daugumai valstybių nuo 6 iki 16 metų amžiaus vaikams.

Modernus švietimas yra brangus. Be galo didėjantis vaikų, lankančių mokyklas skaičius, mokyklų pastatų ir įrengimų tūkus, ir trūkumas mokytojų bei aukštesniųjų atlyginimų, padidina didelę paskirų valstybių finansinę naštą. Todėl vyksta vis didėjantis reikalavimas finansinės pagalbos iš federalinės valdžios. Common Council

PL BENDRUOMENES BUSTINĖ BUS KANADOJE

VALDYBA IS PENKIŲ—VISI TORONTISKIAI

New York, rugsėjo 1.—Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas praėjusį sekmadienį baigėsi gražiomis ir įspūdingomis iškilimais—suma Šv. Patriko katedroje, koncertu Carnegie Hall ir banketu Statler viešbutyje. Pontifikalinės mišias atnašavo Vykintas V. Padolskis, kuris atnešant atgal Romon drauge su kun. dr. Balčiūnu. Mišiose dalyvavo ir kardinolas Spellman, Pamokslą anglų kalba pasakė prelatas, J. Balkūnas. Katedra buvo perpildyta lietuvių.

Antrą valandą po pietų Carnegie Hall buvo gražus koncertas. Vakare įvykusiame bankete dalyvavo daugiau kaip 500 žmonių, kurie išklauė prasmingų Lietuvos atstovo iš Washingtono ir JAV senatoriaus Bush iš Connecticut kalbų.

Trijų dienų seimo posėdžiai baigėsi šeštadienį iškilmingu posėdžiu Statler viešbutyje. Dalyvavo keli šimtai žmonių. Šio posėdžio metu įteikta \$1,000 premija Lietuvių Enciklopedijos redakcijai, kurios vardu ją priėmė dr. J. Girmius. Ją įteikė gydytojas Brazaitis Ohio lietuvių gydytojų vardu. Sveikinimo kalbas pasakė generalinis konsulas Jonas Budrys, VLIKO pirmininkas dr. A. Trimakas, red. L. Simutis. Kultūros Fondo pirm. puik. J. Švedas. Pirmininkavo Vac. Sidzikauskas.

Seimas galutinai priėmė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės konstituciją, kuriai svarstyti buvo skirti du posėdžiai. Laikant naujai priimtosios konstitucijos sudaryta pirmoji Pasaulio Lietuvių vadovybė. Kadangi daugumas seimo atstovų balsavo už valdybos buveinę Kanadoje, todėl ir centro valdyba sudaryta iš šių kanadiškių Bendruomenės

veikėjų (visi iš Toronto): Jono Matulionio, buvusio VLIKO pirmininko ir Kanados LB pirm. Vytauto Meilaus, dabartinio Kanados LB pirm. dr. J. Songiro, Kęstučio Grigaičio ir Juozo Krulikauskio, Kanados Kultūros Fondo pirmininko. Pareigoms pasidalins jie patys savo tarpe.

PLB seimas priėmė VLIKO, Lietuvos diplomatu ir ALTO sekinimo rezoliuciją. Dr. Londapas.— Britu sostinėje įvyko neramumai, kur šimtai negrų mūšėsi su baltaisiais. Policija ir kiti ginkluoti vyrai riaušinkus numalšino. Sužeistu keliolika šimtu. Šimtai jaunu vyrų, pasivadinę "Teddy Boys", puolė tada Londono dalį, kur gyvena juodieji, vartodami įvairius ginklus. Apie 9 policininkai irgi sužeisti (B. Br.).

Berlinas.—Per aštuonis šiuo metu mėnesius iš Rytų Vokietijos perbėgo 130 tūkstančių vokiečių ir Vakarų Vokietija, o nuo 1949 m. iš viso yra perbėgę 3 milijonai žmonių, kurie nors nepretenduoja gyvena susigrūdę V. Vokietijoje, bet nenori įgyventi Sovietų Rusijos globoje (B. Br.).

Paryžius.—Prof. dr. Juozas Baltrušaitis gegužės 3d. atšventė 55 metų sukaktį. Tai žinomo poeto J. Baltrušaičio, buvusio Lietuvos atstovo Maskvoje, sūnus. Žymus meno istorikas, jis gyvena Paryžiuje, yra parašęs jau 13 mokslo veikalų.

Pabaltijo respublikoms cenzūros centru yra Ryga. Iš ten cenzūroti laišku surinktos žinios, o taip pat jų fotokopijos taip pat siunčiamos Maskvon.

AR JAU ĮSIGIJOTE ISTORIJA?

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo praeičia, darbas ir nuopelnais frateralinėje, tautinėje, religinėje ir kultūrinėje srityse, turėtų įsigyti LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJA.

Istoriją parašė žinomas istorikas dr. Antanas Kučas. Istorijos kaina \$3.00. Užsaisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridėkite \$3.00 ir siųskite Lithuanian R. C. Alliance of America, P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

ISTORIJOS UZSIPRENUMAVIMO BLANKA
Siuo užsaisaku LRKS Istoriją ir siunčiu \$.....
Vardas - pavardė
Numeris ir gatvė
Miestas Zon Valstybė
Parasas

SHOULD WE TEACH FOREIGN LANGUAGES TO GRADE CHILDREN?

By RT. REV. MSGR. TIMOTHY F. O'LEARY, Ph. D. Superintendent of Schools, Archdiocese of Boston

At meeting of the Central States Modern Language Teachers Association, May 3, 1952, Earl James McGrath, then United States Commissioner of Education, proposed that instruction in foreign languages be offered in the elementary grades. The idea, of course, was not novel since in Cleveland, Ohio, for instance, foreign languages have been taught in the grades continuously for so many years that they have become a traditional and integral part of the curriculum. In some national units of our own Catholic school system, bilingual teaching, from kindergarten through the elementary and secondary school, has been successfully given ever since 1867. But certainly the plea was timely and its recognition as a national urgency was evidenced by the tremendous response that poured in from all sections of the country. Educators and laymen alike warmly endorsed the plan.

historical background. Until we are equipped to bridge this wide gap through a more sympathetic understanding of their cultural patterns and thought processes, we jeopardize our chances of ever reaching the goal: mutual understanding and world peace. An understanding of these psychological colorings demands serious study and preparation, not only on the part of diplomats and military men, but also on the part of every American citizen. A nation cannot be greater than the individuals who compose it.

Understanding Through Communication

Understanding is best promoted by communication at its most sensitive point, the language medium. Therefore, the study of modern foreign languages in our schools is of prime and urgent importance to the welfare of our nation.

There has been a growing awareness that our country needs scientists and engineers in far greater numbers than we have presently, and that our lead over Russia in this domain has been reduced alarmingly. Robert L. Clark, executive secretary of the National Committee for the Development of Scientists and Engineers, has pointed out that one difficulty encountered is the ability of students to meet the language problem required for graduate work.

Expanded Opportunities

Twentieth-century civilization has expanded the possibility of earning a livelihood with languages beyond the fondest hopes and wildest fancies of the language lovers of the past. The strides made in transportation and in communication have created numberless avenues of rewarding opportunities where the knowledge of a foreign language is indispensable. With our nation committed to an "armament" civilization and our armed forces stationed all over the world, plus the additional fact that foreigners are coming to our country in such great numbers, the mastery of a second language is practically imperative.

His Excellency, Archbishop Richard J. Cushing of Boston, addressing the faculty and students of Boston College's School of Education in February of 1956, stressed that foreign languages today are more important than ever. "Those whose outlook is beyond the village square," he added, "should possess not only one foreign language but several—as many as possible." Language study is broadening, both spiritually and materially. It is part and parcel of the essentials of a well-rounded education.

Even Asset to English

The study of foreign languages is even an asset to English, for it leads to the broadening of one's vocabulary and often adds effectiveness in expression.

We have been teaching foreign languages in our secondary schools for many years but the results are neither satisfying nor adequate to meet our present needs. This limited instruction, pigeon-holed as it often is, has some educational value, but it certainly does not produce results commensurate with our national responsibilities. Since the building up of a workable knowledge of a language requires many long years, it is obvious that we have begun too late and given too little. The average American student at the end of secondary school would compare unfavorably with a European student who has assimilated a knowledge of foreign languages and acquired a facility of expression at a much younger age. The learning of a foreign language must be a gradual process, starting in the primary grades. The experiment is nothing new since statistics show that foreign language study has been offered since 1956 to 271,617 students in 1,883 public elementary schools of 357 communities in 44 states. To these figures should be added the contribution made by some of our independent and Catholic schools.

No Tool Subject Has Suffered

Mention was made above of the bilingual teaching offered in some of our own diocesan schools. Previously, perhaps even twenty years ago, this second language was the spoken language of the home, and the child entered kindergarten with a good degree of comprehension and speaking facility. Today, however, with rare exceptions, the children have little or no idea of the ancestral tongue. Intermarriage among different nationalities makes the enrollment registers read like a compilation of the League of Nations. The curricula and methods of approach have been geared to fit this changing trend with results that are gratifying. Wise use is made of supplementary material concerning the country whose language is being studied, and this is correlated with as many areas as possible: music, art, social studies. Therefore, no elementary subject is eliminated and none of the major tool subjects have suffered. The results obtained in our bilingual elementary schools compare very favorably with the unilingual units of our Boston Archdiocesan school system.

Young Are Fertile Soil

Young children are fertile soil for nurturing cultural patterns and cultural understanding. They are still docile and unsophisticated enough to follow with eagerness any enthusiastic lead, and find it a challenging game to try new things in a new way. At primary-grade level, children have flexible speech organs as speech patterns are not set until the age of ten or twelve, and so they pick up a new tongue and its inflections by a kind of absorption. Their lack of self-consciousness and freedom from inhibitions facilitates accent, intonation, and rhythm of the language. Conversely, if a student waits until adolescence to try to twist his tongue around French u's and r's and u's, he may deploy great energy and reap very little success.

In summary, the introduction of foreign language study in primary grades will make possible a gradual development along the logical lines and hearing-speaking-reading-writing progression, thus laying a foundation which will insure positive value.

In a country which has no centuries-old traditions, it is easy to see why the American public is flexible enough to accept new ideas and initiate changes. Since our educational system is dedicated to the fullest development of our children and carries the serious responsibility of training tomorrow's citizens for the society in which they will live, should we not capitalize on the great language-learning ability of the primary-grade child by adjusting our curricula accordingly?

OLIVER H. PERRY

On September 10, 1813—145 years ago—28-year-old Captain Oliver Hazard Perry won a victory over the British in the Battle of Lake Erie, the most important naval engagement during the War of 1812. Perry had under his command ten vessels as against the British squadron of six ships. The bloody engagement lasted more than three hours, and despite the fact that Perry's flagship was riddled by pieces and 80 percent of her crew were casualties, it resulted in a decisive defeat for the British. That same day Captain Perry sent to General Harrison a message: "We have met the enemy and they are ours." Perry's victory placed Lake Erie under United States control and forced the British to fall back to a defensive line along the Niagara frontier. Perry's historic flag, with the slogan "Don't give up the ship"—usually attributed to Captain Lawrence who was mortally wounded in another naval battle earlier that year—has been preserved.

Common Council

'ARE FRATERNAL LODGES DYING?'

An address before the Canadian Fraternal Association by L. F. Ayre

The subject of my talk with you this afternoon is a most provocative one. Its title is "Are Fraternal Lodges Dying?"

The answer to that question is—Definitely not! Recently an article appeared in the American Legion magazine embracing a similar subject. The article offered a rebuttal to the few critics that contended the fraternal system was on its way out. With your permission, I would like to quote a portion of that article. "The fraternal orders are still going strong and doing a finer job in many respects than they ever did. Many of them put less emphasis than formerly on fancy regalia. But the scope of their benevolent and public service programs has broadened and, in a quiet way, they are contributing more to the welfare of their members, their communities, and the nation than ever before."

It is therefore obvious that the success of any lodge of today must be geared to ever-changing modern times. In fact, if our lodges are to experience any degree of success, they should keep pace with the times. By this, I do not mean that the basic and fundamental principles of fraternalism upon which our societies were founded, should be discarded. I mean that the same basic principles should still be fostered and perpetuated. However, they should be put in modern dress, brought up to date and made compatible with the times.

True, attendance at lodge meetings is not as great as in the days before movies, radio and television. Our Society, as perhaps yours, has experienced a reduction in membership attendance at lodge meetings. However, in my travels throughout my own home state of Michigan the reverse is true. I have seen a marked increase in lodge attendance.

This was accomplished in part through a plan of regrouping or consolidation of various lodges and their interests. In some smaller communities we found that where we had, say, six semi-active lodges, we regrouped or consolidated them into two or more active groups. Instead of having six active groups we now have two or more active groups doing good for the community in which we operate, as well as for our Society and its members. I can speak with authority on the State of Michigan. However, I might add that this is also true throughout our jurisdiction. Here in the City of Montreal we have good active lodges. Their record of activity is outstanding and is a good example for the other units of our Society to follow. Fraternal activities in lodges must be geared to the interest of the communities in which these lodges are located and where the Society operates. This reeducation and resurgence of interest on the part of the members is concrete evidence that the fraternal lodges are not dying.

Four years ago in my own state we started ritualistic competitions. At the beginning we had very few enter the first competitions. In fact, we had to plead with some of our local units to enter such competitions. I am happy to report at this time that in June of this year, at our Maccabees Michigan State Convention, we will have three times as many ritual teams competing in the competition as we did four years ago. In fact, an entire day will be devoted to the ritualistic competition. Here again, we have further evidence that our lodges are not dying.

Through experience we have learned that the folks of today want something for their lodge dues—they do not wish to sit around and chat. They wish to actively participate in a group sponsored activity that will be of benefit to their community as a further expression of good citizenship and fraternity as sponsored by their lodges. All of us know that each individual possesses a degree of brotherhood or fraternalism. However, through concerted group action of the lodge, they can accomplish their goal of practicing benevolence and brotherhood. I am sure that all of you will agree that this spirit of doing for each other is further proof that lodges are not dying.

There is great evidence of the desire on the part of the members of the fraternal societies to participate in programs of fraternal interest in the communities in which they live. Stop and

think of the many lodges that we operate that promote various fraternal programs—these assume many proportions. Some of the lodges we know sponsor and support local blood bank programs. Other units plan special visits and programs for the children's hospitals. Some engage in scholarship programs. Some engage in gift packages to the veterans hospitals. Other lodges are involved with the preparation of cancer pads. Some are involved in the development of programs to help combat juvenile delinquency, such as athletic programs and the like. Here again we find proof that the fraternal lodges are not dying.

There has been a marked disinterest in television. In fact, some contend that the novelty of television is about worn off. To some degree, people staying at home to watch their favorite program has been somewhat of a means of competition to lodge attendance. However, if careful planning for programs of interest to the members can be developed, we will see an even greater increase in the attendance at lodge meetings.

True, lodge night may not be what it once was,—that is, the formal regalia and all the pomp and circumstance. This is obvious, because times have changed. But one thing we must remember: the fraternal organization of today is far from being on its way out. They are making themselves more indispensable every year. In reviewing the records of the activities of the various societies that go to make up the Canadian Fraternal Association and the National Fraternal Congress of America, it is difficult to see how we, as citizens of both Canada and the United States, could get along without the fraternal lodge system.

In answer to the question posed at the beginning of my talk,—"Are Fraternal Lodges Dying?"—again I answer you—definitely not!

WHAT'S IN A NAME

TAN YANG, Korea.—Picking a baptismal name in Korea is a problem because of the number of identical family names. "Approximately 50 per cent of the Koreans are called Kim, 25 per cent are Pak and the remainder are known by a small number of other names," explains Father John R. Heisse, Maryknoll Missioner of Chicago, Ill. "For baptism we suggested that the people choose names other than the too-popular John, Peter, Paul, Joseph and Mary—because of the duplication already in the parish.

"My catechist solved the problem by discovering an old booklet entitled: LATIN BAPTISMAL NAMES. It certainly is a tribute to the faith and humility of these fledgling Catholics as they submit to names like Leontius, Rogatianus, Pontianus, and Cosmas."

With A Rocket To Bring Rain

A Scotchman in planning a new house left the roof off one room.

A friend asked the reason for this. "Oh, that's the shower," replied the Scot.

The wise man must be wise before, not after, the event.—Eucharmus.

LITHUANIAN YOUTH LRKSA KUOPU IN THE SOVIET VIRGIN ISLANDS

The Lithuanian Radio home service, on July 10, 1958, announced that 5,000 young Lithuanian workers, students, mechanics and employees were leaving Lithuania to help "the conquerors of the virgin lands" in Siberia.

The Communist source of this announcement then proceeded to recount some of the experiences of the young Lithuanians who had "voluntarily" gone to the virgin lands in previous years. "Widely renowned indeed is the group of university students who spent several hours up to their knees in water battling a heavy storm and saving almost 700 tons of wheat. A group of seventy-two men sent from Vilnius, representing the youth of the Lithuanian capital, worked day and night, in the sun and in rain, at the grain reception station and surpassed the work quotas of 200 people. . . . The youth have proclaimed the slogan: "Don't go home if your norm is unfulfilled."

Thus, inadvertently, the Communist information has laid bare the nature of the methods used by the Soviet overseers in the virgin lands of Siberia to exploit young people compelled to leave their captive homeland.

IPU Bulletin

ARCHBISHOP JOHN IRELAND

On September 11, 1838—120 years ago—John Ireland, noted Roman Catholic Church leader in America, was born in Kilkenny County, Ireland. His parents brought him to the United States at the age of eleven, and settled in St. Paul, Minnesota. He was sent to France to study theology before being ordained in 1861 to the priesthood. During the early part of the Civil War, he served as chaplain to the Union Army. In 1888, John Ireland was consecrated the first Archbishop of St. Paul. Archbishop Ireland did outstanding work in Americanizing immigrants. Believing it was not beneficial to have them concentrate in large cities, he was a vigorous champion of agricultural communities for Irish Catholics. One of the settlements he founded, in Swift County, Minnesota, eventually spread over 300,000 acres of land. Archbishop Ireland was also influential in the founding of the Catholic University in Washington, in 1889. He died September 25, 1918, at St. Paul.

Common Council

Logic

A college professor of logic was attempting to teach his young son the principles of clear thinking and the necessity for defining all terms. He pointed to a wall clock which had just struck the hour.

"Now, if I were to take a hammer and smash that clock," he said, "could I be arrested for killing time?"

"No," said the lad without a moment's hesitation. "It would be self defense."

The professor frowned. "How do you figure that out?"

"Because," answered the boy, "the clock struck first."

Way Behind

America lags behind the world. We have school kids ten years old who don't even know how to thrust a bayonet—Buffalo News.

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, tuoj po sumos sv. Marijos parapijos svetainėje. Vieni nariai ir nartė, dalyvausite.

FOREST CITY, Pa.—6-tos kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, tuoj po sumos sv. Antano parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, tuoj po sumos, sv. Trejybės parapijos svetainėje. Vinos nartė-nariai, malonėkite dalyvaui.

LUZERNE, Penna.—28-tos kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, Moekaidio svetainėje. Pradžiai 1 r. M.

SUGAR NOTCH, Pa.—46 kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, tuoj po sumos, sv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

ASHLEY, Penna.—69-tos kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, 2 val. po pietų pas kuopos raitininką J. Suplinska, 29 Fall St., Ashley, Pa.

CAMBRIDGE, Mass.—127 kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, tuoj po paskutinį bratū, sv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos svetainėje.

DETROIT, Mich.—171-mos kuopos susirinkimas bus rugsejo 28-tą dieną, tuoj po pirmųjų Mišiu, 9:15 val. rytė, Dievo Apvaisdos parapijos svetainėje, Schaefer ir Grand River Ave.

PITTSBURGH, Pa.—188-šios kuopos susirinkimas bus rugsejo 21 diena, tuoj po sumos, sv. Kazimiero parapijos svetainėje.

INKERMAN, Pa.—194-tos kuopos susirinkimas bus rugsejo 22-tą dieną, 7:30 P. M. Marceles Lomsargienės namuose, 15 Chestnut Street.

MANCHESTER, Conn.—216 kp. susirinkimas bus rugsejo 28-tą dieną, Lietuvos svetainėje, 24 Gouva Street, Vinos nartė-nariai malonėkite dalyvaui.

PIKNIKAS ŠAUNIAI PAVYKO

WATERBURY, Conn.—Pikniką rengė LRKSA, Motruų ir Darbininkų Sąjunga apskritys. Įvyko rugpjūčio 24, 1958, Bellevue Parke, prie Lakewood, Waterbury, Conn. Atrodė, kad piknikas visais atžvalgiais buvo sėkmingas, nors tą dieną Waterbury buvo milžiniškas paradas, kuris užėmė net keturias valandas ir centrė sustabde visą trafiką. Tas sulaukė daug mišiškių, ypatingai tuos, kurie busais norėjo važiuoti. Bet labai daug publikos buvo iš kitu miestų—Connecticut ir Massachusetts.

Rengėjai nuosirdžiai dėkoja lietuviškai visuomenei už atsilankymą. Minėtų organizacijų nartė: nariai pikniko pasisekimo gražiai darbovosi. Publikoj matėsi ir jaunimo, bet daugiausia buvo viduramžio ir senesnių, kurie pašventė savo poilsio laiką, nebijojo ilgus keilonės, dalyvavo ir parėmė katalikiškas organizacijas. Taipgi aciū "Garso" redakcijai už patalpintus gražius pranešimus, kurie buvo pasiūsti M. Jokubaitis (New Haven), B. M. (New Britain), A. Petrauskio ir kitų.

All of Them

Charlie's face lit up with delight. "Glad!" he echoed. "Why, Dad, he wanted to know why we didn't bring you, Mother, the canary, the cat and the goldfish. Charlie and his three sisters had been to visit a relative in the country. Though the invitation had been for only a week their stay was gradually lengthened to a month.

In fact their uncle was beginning to fear it was going to be a permanent infliction. But eventually they went. "Well," asked their father, "was your uncle glad to see you?"

Advertisement for GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc. listing services in various cities like MOSU SKYRIAI, BOSTON, and CLEVELAND.

Advertisement for DIEVAS SU MUMIS (God with us) featuring MAZIESIEMS KATEKIZMAS (Catechism for the young) and GARSO ADMINISTRACIJA (Garso Administration).

VIETINĖS ŽINIOS

4-TOS APSKRITIES ISVAZIAVIMAS

Šį sekmadienį, rugsėjo 14 dieną, Sans Souci parke įvyks bene paskutinis šių metų lietuvių išvažiavimas, kurį rengia 4-toji Penna apskrities Rengimų rūpinasi apskrities valdyba pasitelkusi kuopų narius ir įvairias komisijas reikalingas išvažiavimo pasiekimo užtikrinimui. Rengėjai kviečia visuomenę dalyvauti išvažiavime, maloniai praleisti laiką ir prisidėti prie paremimo tautinių, visuomeninių ir labdarinių tikslų.

NORVAISA SUGRĮŽO IŠ KONVENCIJOS

Ilgametis LRKSA 5-tos Penna apskrities pirmininkas ir Wyoming Klonio lietuvių veikėjas Adolfas Norvaiša dalyvavo 40 nacionalinėje Amerikos Legijoje konvencijoje įvykusioje per savaitę Chicago. Parsivežė gerų įspūdžių. Jam ypatingai patiko konvencijos patriotinė nuotaika ir griežtas nusistatymas kovoti prieš komunistų agresiją, nežiūrint kur ji besipareikštų. Be to, būdamas Chicagoje atliko dienraščio "Draugo" įstaigą ir labai patenkintas nuosirdžiu priėmimu, ypatingai dėkingas manageriui kun. P. Činikui, kurs aprodė patalpas ir įrengimus.

LRKSA 17 KUOPOS NARIŲ DĖMESIUI

LRKSA 17 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 21 d., 1958, tuoj po sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre, Pa.

Visi nariai ir narės prašomi dalyvauti.

Valdyba

MIRĖ PRANAS SIMANSKIS

Rugsėjo 1 d. mirė ilgametis LRKSA 1 kuopos narys Pranas Simanskis, gyv. 101 Hillside Ave., Edwardsville.

Palaidotas rugsėjo 4-tą iš Kingstono Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle.

Velionis atvykęs iš Lietuvos šiame rajone išvyveno 51 metus. 35 metus išlaikė taverną prie Hillside Ave.

Paliko sūnus Praną, Juozą ir Antaną; dukteris Mrs. M. Valanskienė, Mrs. W. Kazokienė, Mrs. J. Zapatockienė ir Oną; brolių Stasį ir 15 anūkų.

Amžinai atils! Artimiesiems pareiškiamas užuojautą!

SVENC. TREJYBES PARAPIJOS BAZARAS

Metinis Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos bazaras įvyks rugsėjo 12-13 dienomis parapijos svetainėje. Klebonas kun. J. K. Miliauskas ir asistentas kun. J. Stalavičius kviečia visus parapijiečius ir svečius lankyti bazarą, išmėginti giliųjų ir įvairių lošių ir paremti parapiją. Visą dieną parapijiečių savanoriai stovės ir talkos padaryt bazarą kuo sėkmingiau. Reikia pažymėti, kad su 1958-1959 metų mokslo pradžia atidaryta trečia parapijinė mokykla skyrius. Mokyklą veda Jėzus Nukryžiuotojo Seserys. Mokyklos išlaidoms yra surištasi su didesnėmis parapijos išlaidomis, betgi parapijiečiai, mątydami ir suprasdami katalikiško lavinimo ir auklėjimo svarbą, noriai remia kilnias pastangas.

A. A. Mirusiems

A. A. MARIJONA TOLUBIENĖ, gyv. 34 Custer Street, Wilkes-Barre, mirė rugpiūčio 31 d. Mercy ligoninėje; pašarvota buvo direktoriaus Leagus įstaigoje; palaidota iš Švč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse. Velionė buvo gimusi Lietuvoje, atvykus į šį rajoną gyveno Plymouth'e, Hanover Townshipe, o paskutinius 20 metų Wilkes-Barre. Paliko dukterį Mrs. M. Kuprienę, 9 anūkus ir 8 proanūkus.

A. A. EDVARDAS ANDRIUSKEVIČIUS, 35 metų amžiaus, gyv. 176 Chapel St., Pittston, antrojo pasaulinio karo sužeistas veteranas, mirė rugpiūčio 31 d. Pittstono ligoninėje nuo širdies atakos. Palaidotas rugsėjo 3-čią iš Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis buvo gimęs Pittston Junction. Virš trijų metų tarnavo U. S. Marinuose ir birželio 15, 1944, Taipano kautynėse buvo sužeistas. Priklausė prie Veterans of Foreign Wars Fort Pittston posto. Paliko patėvį Jurgį Lapinską, du brolius ir pusbrolių.

A. A. STASYS MAKACI-NAS, gyv. 10 Chestnut St., Inkerman, mirė rugsėjo 6-tą; pašarvotas buvo direktoriaus Kižio įstaigoje; palaidotas rugsėjo 9-tą iš Pittstono Šv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapinėse. Velionis iš Lietuvos atvyko 55 metai atgal ir įsikūrė Inkermane. Priklausė prie Inkerman Lietuvių Piliiečių Klubu.

Kunigas Prateklis patvirtintas Pumpėnų klebonu.

VINCO T. KVETKO, JR., IR JOAN M. WHITTEMORE SUTUOKTUVES

Sėkadienį, rugsėjo 6 dieną, susituokė ilgamečio LRKSA sekretoriaus Vinco T. ir Katrės Kvetkų sūnus advokatas Vincas, Jr., su Miss Joan Margaret Whittemore.

Sutuoktuvės įvyko jaunavedės gimtame mieste Amherst, Mass. 11 val. rytą Šv. Brigitos bažnyčioje kun. klebonas J. Alfred Lane atlaikė mišias ir atliko sutuokimo ceremoniją.

Jaunavedės sesuo Mrs. Lorraine O'Neil iš Amherst buvo garbės svečia. Pamergės buvo Miss Joan Ashe iš West Hartford, Conn., ir Miss Brenda Campbell iš Milton, Mass. Pabrolis buvo Bernard Kravits iš Nantucke, Pa., John Burns iš Washington, D. C., ir jaunavedžio giminaitis Robert Piekutowski iš Barkley Heights, N. J. Jaunavedžiai ir visi palydovai buvo gražiai pasirėdę.

Vedybinis pokalbis įvyko Lord Jeffrey Inn Amherste. Dalyvavo apie šimtas jaunavedžių artimųjų ir draugų. Iš jaunavedžių pusės dalyvavo tėvai Mr. ir Mrs. V. T. Kvetka iš Wilkes-Barre, teta Ona Valkevičienė su dukteria Rosanne iš Pittstono, teta Margarieta Gumiėnė iš New York'o, teta Mrs. Catherine Wilverding iš Elizabeth, N. J., teta Helen Kanocka iš Orange, N. J., kiti giminaičiai Anna ir Marie Piekutowski iš Berkeley Heights, N. J., Mr. ir Mrs. Joseph Wengler, Paipappay, N. J., Daniel Wilverding iš Elizabeth, N. J., Mr. ir Mrs. John Wilverding ir vaikai iš Sewaren, N. J., ir Mrs. Helen Wempa iš Hartford, Conn.

Jaunavedžiai gavo daug sveikinimų ir dovanų.

Po visų ceremonijų jaunavedžiai išvyko į Bermuda, grįžė rugsėjo 22-ą ir apsigyveno 9402 Adelphi Road, Adelphi, Md. Jaunavedys yra gimęs ir augęs Wilkes-Barre. Yra užeigęs Meyers High School, Wharton School prie Pennsylvania universiteto, Philadelphia. Tarnavo U. S. oro jėgose pirmojo leitenanto laipsniu. Po to studijavo George Washington universitete ir įgijo master degree laipsnį; po studijų Georgetown universitete, Washington, įgijo bachelor of laws laipsnį. Jis dirba apsaugos departamente.

Jaunavedė studijavo Massachusetts universitete ir įgijo B. A. laipsnį, o George Washington universitete įgijo master degree laipsnį.

Jaunavedys adv. V. T. Kvetka iš jaunų dienų priklauso prie LRKSA.

Jaunavedžiams linkime ilgą ir laimingą gyvenimą!

LANKĖSI

Antradienį, rugsėjo 2 dieną, muzikų Petro J. Karasausko ir J. J. Sautiško lydimas, Susivienijimo centro įstaigoje lankėsi mėsena iš Vokietijos atvykęs kun. kompozitorius Kazimieras Senkus. Darbo Dieną "Dainos". Dr. jos surengtoje 45-toje Wyoming Klonio Lietuvių Dienos programoje jis pasakė kalbą lietuvių pasaulinės ir bažnytinės muzikos reikalais. Svečias taipgi turėjo pasitarimų su vietiniais muzikais vargonininkais jo naujai parašytą bažnytinės muzikos kūrinių išleidimo reikalais.

VOKIETIJOS ATEITININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Įvyko Miunchene rugpiūčio 15-16 d. d. Rugpiūčio 15 dieną, Šv. Mergelės Marijos Dangunų Emimo šventė, buvo paskaita Marijos akademijai. Tai buvo daryta, norint pažymėti dvigubą šių metų jubiliejų—350 metų Marijos pasirodymo šiluvose ir 100 metų nuo Marijos apsišėkimo Liurde.

Akademinėje paskaita "Marija ir Zacharijas—dviejų santorių susitikimas" skaitė prof. dr. A. Maccina. Po paskaitos sekė trumpa meninė programa, kurią daugiausia atliko patys sendraugiai. Jos paaušimui ypač rūpinosi A. Grinienė. Buvo deklamuota A. Jansmano, dr. J. Griniaus, dr. J. Sakalauskos poezijos ir kt. Po meninės programos suvažiavimo dalyviai išlaikė šv. Mišias, per kurias pamokslą pasakė kun. dr. J. Vaišnoras.

Rugpiūčio 16 d. paskaitą skaitė prel. dr. L. Tulaba tema: "Ateitinių uždavynis tremtyje". Prelatas apžvelgė tris ateitinių uždavynių sritis: pasauliečių ir pasauliečių, pasauliečių ir pasauliečių, pasauliečių ir bažnytininkų veikimo. Pasauliečių ir bažnytininkų privalo visą gyvenimą. Bet ir taip nusistatęs, neišvengiama pasauliečių klaidė, kurią prelatas visą eilę nurodė, daugiausia remdamasis neseniai išėjusia knyga "Mano pasauliečių" ir vienu kitu ateitinių straipsniu katalikų spaudoje. Klaidas prelegentas pataisė, nurodydamas teisingą katalikiškios pasauliečių sampratą.

Po paskaitos sekė diskusijos. Platai diskutuoti katalikų visuomeninės veiklos klausimai ir tuo reikalu priimta rezoliucija.

Suvažiavime išrinkta Vokietijos ateitinių sušaukimų valdyba, kuriąje pasilikti prieštariškai buvusios valdybos nariai: kun. dr. J. Aviža, A. Grinienė ir V. Natkus. Jai pavesta sudaryti Vokietijos ateitinių sušaukimų valdybą.

JORDANAS.—Informacijos siuoksniui sako, kad Jordano vyriausybė sutiko įstoti ir arabų unijai, nepanaikinant jos valdžios bei kariuomenės ir nesikišant į valstybės vidaus reikalus. Vyriausybė prašo JT kariuonę jėgų pakeisti anglių kariuomenę. O iš Baardado atelna žinios, kad Irakas mielai jungiasi ir arabų sąjungai (B. Br.).

Kalifornija.—Zymus tyrinėtojas ir Nobelio premijos laimėtojas dr. Ernest Lawrence, 57 m., rugpiūčio 27-tą laboratorijoje bedirbdamas susirgo, o nuvežtas ligoninė ir darant operaciją mirė. Tai buvo žymiausias radijoaktyviųjų spindulių tyrinėtojas ir atominių elektronų skaldytuvų Profesoriaus Kalifornijos Universitete (B. Br.).

Panevėžio katedros klebonu paskirtas ir valdžios patvirtintas kun. Gutauskas. Buvęs klebonas kan. Kripaitis pernai sirgo kepenų vėžiu ir, tur būt, bus jau miręs.

Arkivyskupo Skvirecko komentaras apspūntas šventraščio II tomas, apimtas apie pusantro tūkstantio puslapių, išėjo iš spaudos ir kainuoja 12 dolerių.

Elvyra Glemžaitė—Dulaitienė, tautosakos rinkėja, pedagogė, etnografe, autorė knygų "Kupiškėnų senovė", mirė sulaukusi 65 metų.

Vatikanas.—Popiežius Pijus XII-sis viešai pareiškė, kad netrukus bus paskirtas Chicago naujas arkivyskupas, vieton mirusio kardinalo Stritch (B. Br.).

LRKSA Ketvirtosios Pennsylvania Apskrities

ISVAZIAVIMAS

Rugsėjo-Sept. 14, 1958

SANS-SOUCI PARKE

VISUOMENĖ MALONIAI KVIECIAMA DALYVAUTI RENGĖJAI TURĖS REFRESHMENTŲ STANDĄ

MOTERIS IR SPORTAS

Rašo EDVARDAS SULAITIS

Šiuo metu sportas yra tapęs neatskiriama civilizuotojo pasaulio gyvenimo dalimi. Šiandien tiek vyrai, tiek moterys yra aktyviai įsijungę į sportą; pasaulis ir čia dažnai praleidžia didesniąją dalį savo laisvalaikio, o kai kurie sportą yra pasirinkę net savo pragyvenimo šaltiniu. Tik mažas nuostimis žmonių dar šiandien galvoja, jog moterys nėra sutvertos sportavimui, o dauguma jau pasisako, kad sportas yra neatskiriama moters draugas.

Kitoks ryšys tarp moters ir sporto buvo senovės laikais, o ypatingai sporto tvirtovėje—Graikijoje, kur vykusiose olimpiadose moterys netik negalėdavo varžytis, bet ir stebėti vyrų rungtynes. Pasakojama, jog dažnesnės moterys, kurios norėdavo patenkinti savo smalsumą, būdavo sporto rungtynių iš medžių viršūnių arba per stadionų sienų skylės ir už tai turėdavo užmokėti net savo gyvybėmis.

Bet ir Graikijoje po kiek laiko sportas įgavo kitokį pobūdį ir jis neliko vyrų "nuosavybe". Moterims buvo pradėtos ruošti atskiros varžybos vad. "Heraea". Tokios žaidynės būdavo rengiamos graikų dievo Zeuso žmonos Hera garbei ir nuo jos vardo atsirado varžybų pavadinimas.

Neskaitant šio, bemaž legendinio moterų dalyvavimo sporte, ankstyviausiais Graikijos valstybės laikais, pirmoji pionierė moterų sporte buvo škotų karalienė Marija, kuri XVI šimtmečiuje yra žaidusi golfą. Taip pat yra paminėta sporto entuziastė, buvusi Anglijos karalienė, Ona (valdžiusi nuo 1702 iki 1714), turėjusi didelį palinkimą į arklų lenktynes.

Didesnio masto moterų sporto varžybos dar ilgai negalėjusios surasti dalyvių, kadangi ankstesniais laikais mažai kas įsivaizduodavo muskulų ir grakščios moters kombinaciją. Net ir plaukimas tada atrodė labai nemoteriškas sportas ir viena prancūzė apie jį rašė, jog plaukimas yra vyriški pratimai, kurie ne tik gali pakentti moterų grožiu, bet atimti joms ir grakštumą.

Viena iš pirmųjų labiau pažymėtų sportininkių Amerikoje yra buvusi Bostono mergaitė Eleonora Sears, nustebinusi abiejų lyčių sporto mėgėjus savo muskulų jėga. Ši sportininkė yra pasireikiusi tenise, golfe, plaukime, tolimųjų distancijų ėjime ir kt. Ji išvadavo moteris iš didelio tais laikais vyravusio konservatizmo kiunto ir sunaikino pasenusias mintis apie ankstesnes teorijas, kalbancias prieš moterų įsijungimą į sportinį gyvenimą.

Bene didžiausiąją moterų sportininkę buvo Mildred (Babe) Didrikson Zaharias, žinoma kaip geriausia bet kada gyvenusi golfininkė Amerikoje. 1932 m. alimpinuose žaidimuose ji pagerino pasaulio rekordą šuolyje ir augštyje, nors teisiųjų ji nebuvo užskaitytas.

Iš plaukikių moterų tarpo yra išskirtina danė Ragnhild Hveger, kuri vienu metu buvo visų pasaulio plaukimo rekordų (išskyrus tik vieną) savininkė; amerikietė Helene Madison, amerikietė Ann Curtis ir kt. Toliau pasenusios atstumose yra pažymėtina Florence Chadwick, kuri yra perplaukusi anglų kanalą ir grįžusi atgal.

Lengvojoje atletikoje viena iš pirmųjų vietų tenka olandei Blankers-Koen, kuri, 1950 m., nežiūrint 32 metų amžiaus naštos, Europos pirmenybėse laimėjo 3 pirmąsias vietas. Taip pat yra pažymėtina Lenkijoje gimusi ir dabar Amerikoje gyvenanti Stella Walsh (Walasiewicz), kuri 1951 m. turėdama 40 metų amžiaus, laimėjo Amerikos penkiakoves varžybas rekordine pasekime.

Čia būtų galima suminėti dar daugiau išskirtinių moterų sportininkių, kurios yra garsios visame pasaulyje. Tenka pastebėti, jog ir lietuvių moterų sportininkės jau yra susilaukusios tarptautinio garso. 1938 metais Lietuvos moterų krepšinio komanda Europos pirmenybėse užėmė II vietą, o pavienės sportininkės jau yra laimėjusios eilę svarbių pergalų.

Pažymėtina, kad dabar moterys dalyvauja net ir tokiose sporto šakose, kurios vyrams atrodė per žiaurios, pavyzdžiui futbolė ar lauko hockey. Taip pat ir imtynių sportas susilaukė moterų susidomėjimo, nors čia daugiau vyrų yra profesionalūs elementas. O žiūrovų tarpe moterys šiuo metu užima gana svarbią vietą ir tiesiog neįsivaizduojame, kokios būtų varžybos be moterų stebėtojų, kaip kad senosios Graikijos laikais. Savaim suprantama, šiandien moterims jau visame pasaulyje nereikia bijotis būti nubautomis ar rungtynių stebėjimą mirties arba mažesniais bausmėmis.

Paskutinis dešimtmetis moteris pastatė į gana augstą sporto pakopą ir juo toliau juo labiau moterų sportininkės kopia augštyt sportinėmis kopėčiomis. Pažymėčiau, jeigu mes paimeisime Sovietų Sąjungą, pamatysime, jog jie turi išsiauginę nemažai sportininkių, kurios savo gabumais prilygsta kai kurių tautų geriausiems vyrams sportininkams.

Kaip ir kiekvienoje srityje taip ir sporte turi būti laikomasi saiko. Čia moterų sportininkės turi ypatingai būti atsargios, kad jos nesusidomėtų, kaip ir kas nors daug gėrisi, matydamos moterišką raumenų kėną, nežiūrint kokias pasekmes jis parodytų. Jeigu iš vyro reikalaujama daug muskulingos jėgos, tai moteriai vis dėlto nereikėtų stengtis atrodyti "vyriška", savo raumenimis. Išlaikyti vidurį: būti patvaria, gražia ir grakščia—ko moteris sportininkė turėtų siekti.

Washington.—Informacijos biuras praneša, kad viceprezidentas Nixon yra pasiruošęs lapkričio mėnesį vykti į Europą vizituoti įvairias valstybes (B. Br.).

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyti praktišką dviejų dalių—angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką Marlborough's išleistą žodyną.

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Gėriko 333 puslapių. Kaina \$4.50

Kraipkitės!

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS

MALDAKNYGES

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m. 544 puslapių. Kaina \$3.00.

SVENTŲJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienintelė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

ZYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS MALDŲ VAINIKELIS (originali kaina 70 centų)..... 50 MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais..... 40

IVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DEL LIETUVOS. II-ji dalis. Parašyta gen. Stasio Paškaitio. 666 pusl. Kaina: įrištais viršeliais—\$7.00; neįrištais—\$6.50.

SVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveikuluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik \$4.00.

CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Idomi knyga angliškai skaitantiems. 329 pusl. Kaina \$4.00.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knygtė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės atnauosius popierius. Joje yra trumpai suklasifikuoti ir atskaitomi angli ir lietuvių kalbomis. Knygtutė mažo formato. Gali moteris ją įsidėti į ridelį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina \$2.50.

KARALIAI IR SVENTIEJI, Elono Tumienės eilėraščiai. Kaina \$2.50.

SVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kirlo 2.00

DIRDIS INKvizITORIUS, prof. Ant. Macelinas 2.00

JOBO DRAMA, prof. Ant. Macelinas 2.00

MISIOS, Jeronimo Kazinsko 1.50

LIAUDIŠIOS DAINOS, IV, K. V. Banaišio 2.00

Užsiekiant krepšitės!

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI PINIGAI! LIETUVA 10 Rublių už 1.— Mokestis \$5.— iki \$50.00 PINAI GARANTUOTA KIVITAS PARUPINAMAS EXPRESU PER 2 SAVAITES GRAMERCY 744 Broad Street Newark 2, New Jersey, U.S.A.